

EL PATRIMONI DE LA LLENGUA

Mariàngela Cerdà i Surroca (Barcelona)

El mot «patrimoni» va adquirint, actualment, una vigència força crítica pel fet que hom assisteix a la malversació, a la dilapidació d'un heretatge —material, cultural o moral— ric i consistent que, havent-se conservat i augmentat fins ara, ens permet de viure'n massa despreocupadament, demagògicament. Tanmateix, ja no en viuran pas els nostres descendents pel fet ben senzill que un patrimoni no és ni apreciat ni conservat quan no ha calgut l'esforç de guanyar-lo. I, així, atesa la incidència de la llengua, que necessita una regulació permanent en la Cultura, el nostre heretatge s'haurà exhaurit.

L'època actual ha pogut gaudir d'un català que, malgrat els diversos avatars i entrebancs històrics, ha complert un mil.lenni; i, perquè a desgrat de circumstàncies adverses no s'extingís, no es perdés, en certes èpoques ha calgut maldar per defensar-lo, enfortir-lo, propagar-lo, amb el resultat que, després de cada enfonsada, la llengua catalana ha ressorgit més, més esplendorosa, sobretot mercès a artífexs escriptors —«hem viscut per salvar-vos els mots»— però, igualment, mercès al poble, hereu devot d'un patrimoni digne de ser preservat i acrescut.

Ara la llengua ha vingut a parar a una generació que, al revés del que li pertocaria de fer, intenta malversar, reduir o inutilitzar les seves riqueses i qualitats, sotmetent-la a un consumisme passatger i a un confusionisme lamentable, ambdós signes del temps, i imposant, alhora, un filologisme de robot...

Recurrent a la metàfora, pertot arreu els camins orogràfics, els naturals, ofereixen tota la magnificència del paisatge, una visió global, sovint esplèndida als nostres ulls; però els camins artificiosos, que tiren al dret, no ofereixen cap sorprenent visió panoràmica ni bellesa autèntica, enriquidora, perquè són improvisats, limitadors: són «light». Semblantment, una llengua, en aquest cas el català «light», degradat o mutilat, contrari a l'espontaneïtat natural i a la riquesa global, esdevé merament utilitari fins que, com a tal, convé més llençar-lo per inservible. Així, esdevinguda un producte banal i efímer, objecte de consum, la llengua tan

sols és apta per a un ús trivial i àdhuc s'autodestruïx al servei d'uns interessos determinats, sovint inconfessables.

I, aquí, connectem amb la idea inicial, ja que aquest producte lingüístic és l'antítesi d'un patrimoni consistent, no merament utilitari, sinó totalment apte per a la creació i ensems per a ser exportat; un producte que, convertit en «sol ús», d'usar i llençar, pel «lightisme», ja no podrà ser digne de transmetre's dignament, satisfactòriament, com li correspon.